

Paweł Błaszczyk*

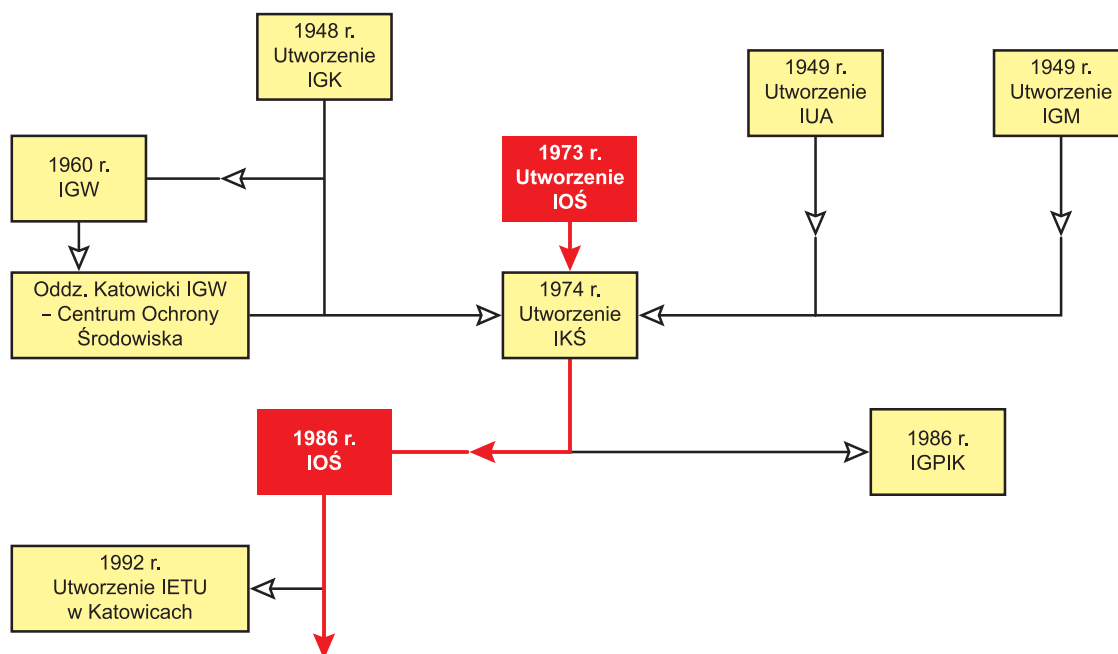
25 LAT DZIAŁANIA INSTYTUTU OCHRONY ŚRODOWISKA

1. POCZĄTKI DZIAŁANIA

Instytut Ochrony Środowiska (IOŚ) w dniu 1 kwietnia 1986 r. podjął działalność po 12 latach formalnej przerwy, na mocy Zarządzenia nr 10 Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 1 kwietnia 1986 r. Inicjatorem powstania IOŚ z chwilą utworzenia nowego Ministerstwa Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych w roku 1985 był ówczesny dyrektor Departamentu Nauki i Edukacji Ekologicznej, a z chwilą utworzenia Instytutu Ochrony Środowiska jego pierwszy dyrektor – doc. dr inż. Janusz Żurek. Zastępcą dyrektora ds. naukowych został prof. dr hab. inż. Jan Siuta, który uczestniczył w tworzeniu IOŚ w 1973 r.

W rzeczywistości było to reaktywowanie Instytutu Ochrony Środowiska w jego wyodrębnionej formie organizacyjnej, ponieważ badania naukowe i prace rozwojowe w zakresie ochrony środowiska były w okresie przerwy w funkcjonowaniu IOŚ prowadzone w Instytucie Kształtowania Środowiska, utworzonym w 1974 r. z połączenia czterech instytutów działających w ówczesnym resorcie gospodarki terenowej i ochrony środowiska (rys. 1).

W statucie Instytutu Ochrony Środowiska, nadanym przez Ministra Ochrony Środowiska w momencie reaktywowania w 1986 roku, określono, że przedmiotem działania Instytutu będzie przede wszystkim dyscyplina techniczna: inżynieria ochrony środowiska.

Rys. 1. Instytut Ochrony Środowiska – korzenie i wydarzenia historyczne: IGK – Instytut Gospodarki Komunalnej, IGM – Instytut Gospodarki Mieszkaniowej, IUA – Instytut Urbanistyki i Architektury, IGW – Instytut Gospodarki Wodnej, IETU – Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowanych

* *Dr inż. Paweł Błaszczyk – Ośrodek Ochrony Wód, Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy, ul. Krucza 5/11d, 00-548 Warszawa; tel.: 22 622 38 67; e-mail: pawel.blaszczyk@ios.edu.pl*

Instytut Ochrony Środowiska przejął, związaną z jego przewidywaną działalnością, kadre i zasoby materialne z Instytutu Kształtowania Środowiska. Miał także przejąć część potencjału badawczego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, związaną z badaniami w dziedzinach: ochrona powietrza i ochrona wód. W ten sposób miała być uregulowana sprawa podziału pól badawczych między instytutami resortowymi. Zarządzenie nr 10 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych w tej drugiej części nie zostało jednak w całości zrealizowane.

Wraz z powołaniem Instytutowi Ochrony Środowiska powierzono następujące zadania:

- 1) opracowanie na potrzeby rządu Narodowego Programu Ochrony Środowiska,
- 2) koordynację Centralnego Programu Badawczo-Rozwojowego (CPBR) pkt. 10.2. Ochrona Środowiska,
- 3) koordynację 5 programów resortowych,
- 4) realizację CPBR pkt. 13.1. Zarządzanie miejską infrastrukturą techniczną w części dotyczącej miejskiej infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.

Środki finansowe przeznaczone z budżetu państwa na realizację tych zadań stanowiły podstawę rozwoju Instytutu na początku działalności, chociaż IOŚ prowadził również prace na zamówienia innych organów administracyjnych i przemysłu.

2. INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 1990–2010

2.1. Podstawy działania

Zmiany polityczne i społeczne zaistniałe w latach 1989 – 1990 zaowocowały także zmianą podstaw ustawowych działania oraz zasad finansowania nauki w Polsce, a co ważniejsze zmianą zapotrzebowania na prace ze strony ówczesnego Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Ministerstwu potrzebne były prace dotyczące polityki ekologicznej państwa i jej instrumentalizacji prawnej, ekonomicznej i technologicznej, zamiast rozwiązań inżynierskich wprowadzanych do polityki ze szczebla centralnego. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska ograniczyła również zamówienia na prace na potrzeby monitoringu środowiska. Także podmioty gospodarcze działające na rynku oczekiwały od Instytutu innego rodzaju prac niż w latach ubiegłych. Zapotrzebowanie podmiotów

gospodarczych okazało się niezmiernie ważne w działalności IOŚ w latach następnych.

Zmiana rodzaju wykonywanych prac, tj.:

- 1) ograniczenie prac technologicznych z zakresu inżynierii ochrony środowiska,
- 2) poszerzenie zakresu prac dotyczących polityki ekologicznej państwa polskiego zarówno na forum krajowym, jak i międzynarodowym,
- 3) zamówienia na konkretne usługi badawcze i eksperckie płynące z rynku, przy jednoczesnym ograniczeniu wysokości dotacji Komitetu Badań Naukowych na dofinansowanie działalności statutowej,

spowodowało, konieczność jego restrukturyzacji.

Dodatkowym czynnikiem wymuszającym zmiany było Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 października 1992 r. o podziale Instytutu na:

- 1) Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie,
- 2) Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach,

a także rozszerzenie w 1992 r. zakresu prowadzonych prac o badania na rzecz ochrony klimatu.

W konsekwencji tych zmian podstawę działania Instytutu Ochrony Środowiska w latach 1990 – 2010 stanowiły:

- 1) wielokrotnie nowelizowana ustawa z 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo - rozwojowych (t. jedn. Dz.U. Nr 159 z 2008 r. poz. 993 z późn. zmianą);
- 2) zarządzenie nr 10 Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 1 kwietnia 1986 r. w sprawie utworzenia Instytutu Ochrony Środowiska;
- 3) zarządzenie nr 54 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 października 1992 r. w sprawie podziału Instytutu Ochrony Środowiska;
- 4) kilkakrotnie nowelizowany statut Instytutu, dostosowujący zakres działania IOŚ do zapotrzebowania na prace badawcze i rozwojowe Ministra Środowiska i innych organów administracji centralnej.

2.2. Przedmiot i zakres działania

Podstawę restrukturyzacji Instytutu Ochrony Środowiska oraz dostosowania przedmiotu i zakresu działania do nowych warunków stanowiła znówelizowana w 1991 r. ustawa z 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych. Uchwalenie przez Radę Naukową IOŚ nowego statutu Insty-

tutu i jego zatwierdzenie w dniu 26 stycznia 1995 r. przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zakończyło pierwszy okres restrukturyzacji Instytutu.

Restrukturyzacja Instytutu w okresie lat 1991 – 1995 objęła także zasadnicze zmiany struktury badań, np. ograniczenie udziału badań w zakresie ochrony wód i gospodarki ściekowej w programie badawczym IOŚ z 45% w roku 1986 do 26% w roku 1995 oraz zmiany kadrowe w Ośrodku Głównym w Warszawie i w oddziałach IOŚ w Gdańsku i we Wrocławiu, wynikające z organizacji prac w zakresie monitoringu i technologii ochrony środowiska.

Przedmiotem działania IOŚ określonym w statucie Instytutu z 1995 r. jest prowadzenie badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych obejmujących w szczególności dziedziny i dyscypliny stwarzające naukowe podstawy do realizacji zadań na rzecz ochrony i korzystania ze środowiska, optymalizacji struktury przestrzennej obszarów chronionych oraz przeciwdziałania zmianom klimatu.

Prowadzone w Instytucie w następnych latach działania na rzecz dalszego dostosowania przedmiotu badań i prac badawczo-rozwojowych do potrzeb Ministerstwa Środowiska, w szczególności w zakresie:

- 1) podstaw polityki ekologicznej,
- 2) przygotowań Polski do przystąpienia do Unii Europejskiej,
- 3) dostosowania polskiego prawa do prawa unijnego,
- 4) realizacji zobowiązań Traktatu o akcesji Polski do Unii Europejskiej,
- 5) zobowiązań podejmowanych przez Polskę po akcesji,

spowodowały dalsze ograniczenie prac technologicznych i rozwój działalności badawczo-rozwojowej na rzecz zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa ekologicznego. Działanie IOŚ dostosowano również do realizacji zadań wynikających z podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę konwencji międzynarodowych oraz nowych zadań, dostosowujących przepisy prawa polskiego do prawa unijnego.

Doskonalono również podstawy ekonomiczne funkcjonowania Instytutu. W efekcie nastąpiły dalsze zmiany w strukturze Instytutu, ograniczenie prac inżyniersko-technologicznych i zmiany kadrowe.

Zmiany te w kilku wypadkach wymagały zmian statutowych, a mianowicie:

- 1) wyłączenia z działalności Instytutu w sierpniu 2002 r. badań z zakresu ochrony Bałtyku i jego побереża,
- 2) włączenia do działalności Instytutu w 2004 r. na mocy Porozumienia pomiędzy Ministrem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Instytutem Ochrony Środowiska wykonywania prac badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych na rzecz realizacji przez Polskę zobowiązań wynikających z podpisanych i ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Określony w statucie IOŚ z 2004 r. zakres działania Instytutu obejmuje opracowywanie naukowych i technicznych podstaw ochrony środowiska, ochrony przyrody, polityki ekologicznej i klimatycznej państwa oraz prowadzenie badań i prac badawczo-rozwojowych w obszarach:

- 1) polityki i strategii ochrony środowiska,
- 2) ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem,
- 3) ochrony i przeciwdziałania zmianom klimatu,
- 4) ochrony przed hałasem,
- 5) ochrony krajobrazu,
- 6) ochrony żywych zasobów przyrody,
- 7) ochrony i odnowy biologicznie czynnej powierzchni ziemi,
- 8) ochrony i odnowy zasobów wodnych,
- 9) gospodarki odpadami,
- 10) gospodarki substancjami chemicznymi w środowisku.

W zakres działania Instytutu wchodzi ponadto:

- 1) współpraca międzynarodowa,
- 2) prowadzenie edukacji ekologicznej,
- 3) gromadzenie, przetwarzanie i upowszechnianie informacji naukowej i naukowo-technicznej w przedmiocie działania Instytutu,
- 4) upowszechnienie wyników prac Instytutu poprzez wydawnictwa własne, organizowanie zjazdów, konferencji i sympozjów.

Instytut wykonuje również inne zadania wyznaczone dla Instytutu, a wynikające z obowiązujących aktów prawnych oraz zadań zleconych przez organ nadzorujący. Działania te obejmują powierzone Instytutowi na mocy art. 4 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji¹ wykonywanie zadań Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami

¹ *Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. Nr 130 z 2009 r. poz. 1070).*

oraz na mocy rozporządzeń wykonawczych do różnych ustaw:

- 1) udzielanie aprobat technicznych na wyroby i elementy oczyszczalni ścieków^{2,3},
- 2) administrowanie system handlu uprawnieniami do emisji⁴,
- 3) opracowywanie ocen i raportów dotyczących środków ochrony roślin w zakresie wpływu środka na środowisko oraz właściwości fizycznych i chemicznych środka ochrony roślin, w tym jego substancji aktywnej⁵,
- 4) wydawanie opinii w zakresie oddziaływania na środowisko nawozu organicznego i organiczno-mineralnego lub organicznego i organiczno-mineralnego środka wspomagającego uprawę roślin wytworzonego z surowców będących odpadami lub ubocznymi produktami zwierzęcymi lub z produktów uzyskanych z odpadów lub ubocznych produktów zwierzęcych albo zawierającego w swoim składzie odpady lub uboczne produkty zwierzęce lub produkty uzyskane z odpadów lub ubocznych produktów zwierzęcych, a także nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, w których składzie chemicznym występuje substancja dotychczas nieznaną lub nie stosowana w rolnictwie⁶.

Instytut jest także upoważniony do:

- 1) sporządzania opinii planów gospodarowania na gruntach położonych na obszarach szczególnej

ochrony środowiska lub w strefach ochronnych istniejących wokół zakładów przemysłowych⁷,
 2) współpracy z Inspektorem Biura ds. Substancji i Preparatów Chemicznych w zakresie oceny ryzyka dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne⁸.

Dorobek Instytutu Ochrony Środowiska, jego dokonania i osiągnięcia we wskazanych wyżej obszarach działania Instytutu przedstawiono w odrębnych artykułach tego wydania czasopisma *Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych*.

2.3. Działania IOŚ na rzecz nadania Instytutowi statusu państwowego instytutu badawczego

Rozszerzenie zakresu działania Instytutu Ochrony Środowiska na rzecz realizacji w sposób ciągły zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa w zakresie ochrony środowiska, określonych w statucie IOŚ, zapoczątkowało w 2003 r., w powiązaniu z przytoczonymi wyżej przepisami prawnymi, proces ubiegania się przez Instytut o uzyskanie statusu państwowego instytutu badawczego⁹.

Wiodącą rolę Instytutu w obszarze tematycznym ochrona środowiska potwierdził również w 2001 r. Międzyresortowy Zespół do spraw reformy jednostek badawczo-rozwojowych, powo-

² *Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych dotyczących wyrobów budowlanych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 48).*

³ *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz.U. 2004 nr 249 poz. 2497).*

⁴ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2005 r. w sprawie wyznaczenia Krajowego Administratora Systemy Handlu Uprawnieniami do Emisji (Dz.U. nr 186 z 2005 r. poz. 1562).*

⁵ *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 września 2007 r. w sprawie upoważnienia jednostek organizacyjnych do opracowywania ocen i raportów dotyczących środków ochrony roślin (Dz.U. Nr 189 z 2007 r., poz. 1357).*

⁶ *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 119 z 2008 r., poz. 765).*

⁷ *Zgodnie z pismem Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1998 r. wypełniającego zobowiązania ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz.U. Nr 16 poz. 78 z późn. zm.).*

⁸ *Minister Środowiska wyznaczył Instytut do współpracy (pismo z dnia 19 grudnia 2001 r.) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 4 października 2001 r. w sprawie nadania statutu Biuru ds. Substancji i Preparatów Chemicznych (Dz.U. Nr 121 poz. 1308) wydanym do ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.*

⁹ *Art.12a i12b znowelizowanej w dniu 26 października 2000 r. ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. Nr 103 z 2000 r., poz. 1100).*

łany zarządzeniem nr 20 Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 marca 2000 r.

Działania na rzecz nadania Instytutowi Ochrony Środowiska statusu państwowego instytutu badawczego wymagały zaangażowania organów IOŚ i wiodącej kadry Instytutu w przygotowanie dokumentacji, w tym *Wieloletniego programu badawczego – Podstawy zrównoważonego rozwoju bezpieczeństwa ekologicznego*, uzasadniającej spełnienie przez IOŚ wymagań stawianych państwowemu instytutowi badawczemu w znowelizowanej ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Inicjatywa IOŚ zbiegła się ze stanowiskiem Ministerstwa Środowiska w tej sprawie. W efekcie tych działań Rada Ministrów, na wniosek Ministra Środowiska, rozporządzeniem z dnia 12 września 2010 r. zarządziła o nadaniu Instytutowi Ochrony Środowiska statusu państwowego instytutu badawczego (Dz. U. Nr 172 z 2010 r., poz. 1165).

2.4. Źródła finansowania działalności

Instytut Ochrony Środowiska od początku swego istnienia działał i nadal działa na pełnym rozrachunku gospodarczym, tzn. koszty działania IOŚ muszą być pokrywane z jego przychodów.

Po reformie instytutów wprowadzonej znowelizowaną w 1991 r. ustawą z 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych¹⁰ środki na finansowanie badań, prac rozwojowych i innej statutowej działalności Instytutu pochodzą z następujących źródeł:

- 1) dotacji statutowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznawanej co roku na podstawie przeprowadzanej w okresach 4 letnich oceny parametrycznej poszczególnych jednostek,

- 2) indywidualnych projektów badawczo-rozwojowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wyłanianych na drodze konkursów,
 - 3) zamówień Ministra Środowiska i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na prace badawczo-rozwojowe, podejmowanych i realizowanych przez Instytut w trybie przewidzianym ustawą o zamówieniach publicznych,
 - 4) działalności Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami, oraz Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji realizowanej na podstawie porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które wymaga odrębnego bilansowania i rozliczania wydatków na tą działalność z zamawiającym,
 - 5) działalności badawczo-usługowej na zamówienie różnych podmiotów administracji centralnej i terenowej, samorządów i podmiotów gospodarczych,
 - 6) projektów badawczych finansowanych ze źródeł zagranicznych w szczególności realizowanych w Programach Ramowych Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz w ramach Interregu (współpraca z krajami na pograniczu z Unią Europejską: Ukrainą, Białorusią w dużej części dofinansowanymi przez UE); rozwój działalności w tym zakresie nastąpił po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, tj. po 2004 r.; w większości projektów wybór Instytutu jako wykonawcy lub koordynatora projektu nastąpił w drodze konkursu.
- Na przestrzeni ostatnich 5 lat nastąpił wzrost przychodów Instytutu:

- 1) najpoważniejszy ze względu na podjęcie przez Instytut w latach 2006 – 2009 zadań Krajowe-

Struktura finansowania prac realizowanych w Instytucie

Źródło finansowania	Lata	
	2005 r.	2009 r.
	%	%
Dotacja statutowa MNiSW	20,7	12,4
Projekty b i r MNiSW	2,3	0,5
Zamówienia MŚ i GIOŚ	42,5	14,4
KOBiZE, KASHUE, finansowanie NFOŚiGW	–	41,3
Działalność badawczo-usługowa na zamówienie różnych podmiotów	31,5	18,0
Projekty badawcze finansowane ze źródeł zagranicznych	–	8,7
Przychody z innych źródeł	3,0	4,6
Przychody ogółem	100	100

¹⁰ *Tekst jednolity – Dz.U. z 1991 r., nr 44, poz. 194, z późn. zm.*

go Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) oraz zadań Krajowego Administratora Handlu Uprawnieniami do Emisji (KASHUE) stanowiących w 2009 r. 41% przychodu IOŚ

oraz

2) będący wynikiem działań podjętych w Instytucie w latach ubiegłych:

- wzrost dotacji statutowej MNiSW – wzrost o 113% ze względu na zakwalifikowanie w roku 2006 IOŚ do 1 kategorii w ocenie parametrycznej działalności i potwierdzenie tej oceny w roku 2010,
- przyrost zamówień Ministerstwa Środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska o 21%,
- zwiększenie działalności badawczo-usługowej na zamówienia różnych podmiotów gospodarczych o 100%,
- rozwinięcie w latach 2005 – 2009 przez IOŚ działalności badawczej w ramach programów badawczych Unii Europejskiej stanowiących w roku 2009 8,7% przychodów IOŚ.

Poziom zaangażowania Instytutu w projekty unijne oraz jakość prowadzonych badań w latach ubiegłych sprawiła, że Instytut otrzymuje nowe oferty współpracy międzynarodowej.

O ile udział w projektach badawczych rozwija się pozytywnie, o tyle gorsza sytuacja ma miejsce w działalności sieci naukowych, trzech krajowych i trzech międzynarodowych, w których Instytut współpracuje. Sieci te ze względu na problemy z otrzymaniem części finansowania z polskich źródeł mają trudności w podejmowaniu przewidzianej programem działalności.

2.5. Ocena parametryczna działalności

W dniu 30 września 2010 r., w wyniku przeprowadzonej oceny parametrycznej działalności Instytutu w latach 2005 – 2009 (IOŚ-PIB) otrzymał kategorię 1 – Komunikat Nr 19 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2010 r. o ustalonych kategoriach jednostek naukowych.

Ocena ta potwierdziła wcześniejszą ocenę Instytutu – w 2006 r., na podstawie udokumentowanych osiągnięć badawczych i rozwoju kadry naukowej, IOŚ został zakwalifikowany do kategorii 1, a uzyskany wskaźnik efektywności uplasował Instytut na 18 pozycji wśród 844 ocenianych jednostek naukowych.

W poprzednim okresie funkcjonowania od 1997 r. niekorzystnego dla jednostek badawczo – rozwojowych systemu oceny parametrycznej, pomijającego wykorzystywanie wyników prac, IOŚ był zakwalifikowany do kategorii 3.

2.6. Organy Instytutu

Organami Instytutu Ochrony Środowiska-Państwowego Instytutu Badawczego są: Dyrektor i Rada Naukowa.

Dyrektorami Instytutu w okresie jego 25. działalności byli: od powołania IOŚ do 25 czerwca 1990 r. – doc. dr inż. Janusz Żurek, od 26 czerwca 1990 r. do 15 września 1996 r. – doc. dr inż. Paweł Błaszczyk. Od 16 września 1996 r. do chwili obecnej funkcję tę sprawuje prof. dr hab. Barbara Gworek.

Rada Naukowa działająca w Instytucie liczyła od 20 do 30 członków. Liczebność Rady i jej skład regulowany jest statutem Instytutu.

Przewodniczącymi Rady Naukowej byli: w latach 1986–1994 prof. zw. dr hab. Jan Juda, a w latach 1994–1998 prof. zw. dr hab. Jan Siuta. Od roku 1998 do chwili obecnej funkcję tę pełni prof. zw. dr hab. Maciej Sadowski.

Aktualny skład Rady Naukowej:

Przewodniczący Rady:

- prof. dr hab. Maciej Sadowski

Członkowie Rady:

- prof. dr hab. Ryszard Dębicki,
- mgr inż. Krzysztof Olendrzyński (do X 2010 r.),
- dr inż. Anna Degórska,
- dr hab. Grażyna Porębska – prof. IOŚ-PIB,
- dr inż. Paweł Figat,
- prof. dr hab. Bazyli Poskrobko,
- doc. dr hab. Feliks Grądalski,
- prof. dr hab. Jerzy Puchalski,
- dr hab. Liliana Kalisz – prof. IOŚ-PIB,
- mgr inż. Katarzyna Rymwid-Mickiewicz,
- dr Agnieszka Kolada (od X 2010 r.),
- dr Jadwiga Sienkiewicz,
- dr Jacek Kołoczek,
- mgr inż. Jacek Skośkiewicz,
- mgr Danuta Maciaszek,
- dr Hanna Soszka,
- dr inż. Adam Mierzwiński,
- prof. dr hab. Krzysztof Wierzbicki,
- dr inż. Grażyna Mitosek,
- prof. dr hab. Jan Żelazo.

2.7. Struktura organizacyjna Instytutu

W skład Instytutu Ochrony Środowiska wchodzi:

- 1) Ośrodek Główny w Warszawie, w którym w zasadzie prowadzone są prace we wszystkich obszarach badawczych oraz jest skoncentrowana cała działalność organizacyjna i wspomagająca badania. W ramach Ośrodka Głównego działa Stacja Kompleksowego Monitoringu Środowiska „Puszcza Borecka”;
- 2) Oddział Wrocławski, w którym głównie prowadzone są prace badawcze w zakresie technologii ścieków i ochrony wód, a także prace dotyczące ochrony krajobrazu i żywych zasobów przyrody.

W latach 1986–2002 funkcjonował w Instytucie Oddział Gdański, w którym były prowadzone prace badawcze dotyczące ochrony Bałtyku i jego pobrzeża, a także ochrony krajobrazu i żywych zasobów przyrody. Likwidacja Oddziału Gdańskiego wyniknęła z utrzymującej się od kilku lat złej sytuacji ekonomicznej tego Oddziału i braku perspektyw na jej poprawę. Podstawą do działań reorganizacyjnych była uchwała Rady Naukowej Instytutu z dnia 28 marca 2002 r. o zmianie statutu, którą Minister Środowiska zatwierdził dnia 29 maja 2002 r., określając jej wejście w życie na dzień 1 sierpnia 2002 r.

Podstawowymi komórkami realizującymi zadania IOŚ są ośrodki, zakłady naukowo-badawcze, stacje oraz samodzielne pracownie i zespoły.

W latach 1998 – 2010 funkcjonowały w Instytucie następujące ośrodki:

- 1) Ośrodek Monitoringu Środowiska,
- 2) Ośrodek Ochrony Wód,
- 3) Ośrodek Ochrony Ziemi i Gospodarki Odpadami,
- 4) Ośrodek Ochrony Przyrody i Krajobrazu,
- 5) Ośrodek Bilansowania, Programowania i Zarządzania

Emisjami, powołany w celu realizacji zadań Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami powierzonych Instytutowi w 2009 r. ustawą o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, a także zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Upewnieniami do Emisji zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z września 2005 r., w skład którego weszło powołane w Instytucie w 2000 r. Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji.

2.8. Kadra Instytutu

Zatrudnienie w Instytucie Ochrony Środowiska-Państwowym Instytucie Badawczym na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiło 211 pracowników, w tym w Ośrodku Głównym w Warszawie w 2010 r. zatrudnionych było 198 pracowników, a w Oddziale Wrocławskim 13 pracowników.

W działalności Instytutu Ochrony Środowiska jest szczególnie preferowany rozwój kadry Instytutu i przygotowanie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych w ramach jego działalności naukowej.

Wielu pracowników Instytutu podnosi swoje wykształcenie i zdobywa kwalifikacje przez naukę na uczelniach na studiach doktoranckich, studiach podyplomowych oraz udział w kursach szkoleniowych całkowicie lub częściowo finansowanych przez Instytut. W roku 2009 np. 13 osób ukończyło studia podyplomowe, a 16 kontynuuje naukę, 5 osób było na studiach doktoranckich, 72 osoby uczestniczyły w szkoleniach, w tym 5 osób w szkoleniach zagranicą. W wielu wypadkach jednak wykształceni w Instytucie pracownicy zasiliли kadry wyższych uczelni i innych instytucji.

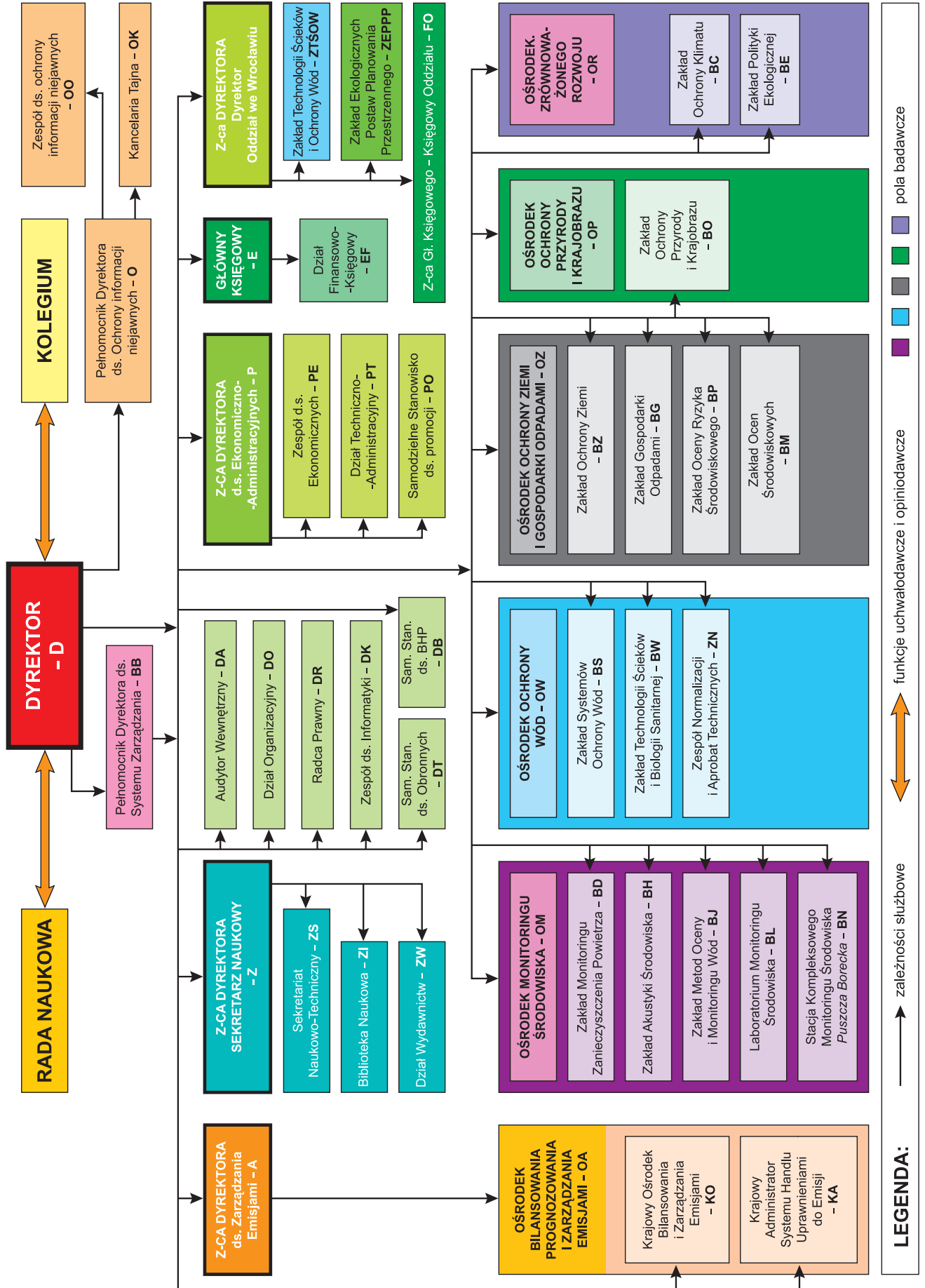
2.9. Warsztat badawczy

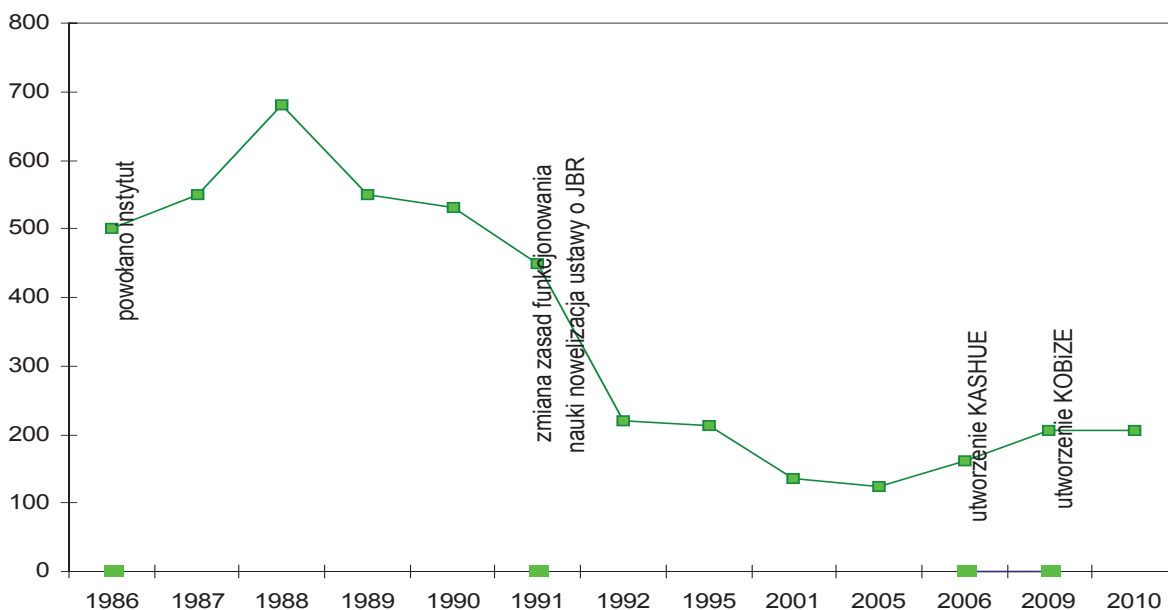
Instytut dysponuje własną bazą lokalową zarówno w Warszawie, jak i we Wrocławiu. Łącz-

Zatrudnienie w Instytucie Ochrony Środowiska-Państwowym Instytucie Badawczym stan na dzień 31 grudnia 2010 r.

Jednostka organizacyjna	Liczba pracowników zatrudnionych w							
	działalności badawczo-rozwojowej		KOBiZE i KASHUE		administracji		ogółem	
	osób	etatów	osób	etatów	osób	etatów	osób	etatów
Ośrodek Główny	94	88,55	78	76,25	26	24,75	198	189,55
Oddział Wrocławski	11	10,55	-	-	2	1,6	13	12,15
Razem w Instytucie	105	99,1	78	76,25	28	26,35	211	201,70
w tym:								
• z tytułem profesora	3	2,5	0	0,0			3	2,5
• doktorów habilitowanych	5	4,45	1	1,0			6	5,45
• doktorów	27	25,9	5	5,0			32	30,9

SCHEMAT ORGANIZACYJNY IOŚ-PIB

Rys. 2. Zmiany zatrudnienia w IOŚ na przestrzeni 25 lat

na powierzchnia lokali wynosi: 3176 m², w tym 2560 m² w Ośrodku Głównym w Warszawie i 616 m² we Wrocławiu.

Podstawowa część tej bazy stanowiąca w Warszawie 2125 m², a we Wrocławiu 616 m², została wniesiona wraz z majątkiem przekazanym przez Instytut Kształtowania Środowiska w 1986 r. w czasie tworzenia IOŚ.

Baza warszawska jest w posiadaniu IOŚ znacznie dłużej, ponieważ oba obiekty – przy ul. Kolektorskiej, na Kaskadzie i przy ul. Kruczej – pochodzą z dawnego Instytutu Gospodarki Komunalnej, włączonego do IKS w 1974 r. Pomimo systematycznej modernizacji baza ta odbiega istotnie od współczesnych wymagań stawianych bazie lokalowej instytutu badawczego.

Przeprowadzona w latach 2007 – 2008 modernizacja i nadbudowa dawnego obiektu laboratoryjnego technologii oczyszczania ścieków na Kaskadzie zaowocowała zwiększeniem bazy lokalowej do 3176 m², co umożliwiło podjęcie w Instytucie działań OŚRODKA BILANSOWANIA, PROGNOZOWANIA I ZARZĄDZANIA EMISJAMI – OA, w tym KOBiZE i KASHUE.

Obiekty Oddziału IOŚ we Wrocławiu zostały wyremontowane i zmodernizowane po powodzi w 1997 r. podczas której ze względu na swoje położenie w pobliżu rz. Odry poważnie ucierpiały.

Instytut posiada ponadto Stację Kompleksowego Monitoringu Środowiska „Puszcza Borecka” zlokalizowaną w gminie Kruklanki w województwie podlaskim. Stacja ta została wybudowana przez Instytut w początku lat 90-tych.

W Instytucie funkcjonują następujące laboratoria:

- 1) w Ośrodku Głównym
 - Laboratorium Monitoringu Środowiska,
 - Laboratorium Akustyczne w Zakładzie Akustyki Środowiska,
 - Laboratorium Badania Ścieków i Osadów w Zakładzie Technologii Ścieków i Biologii Sanitarnej,
- 2) w Oddziale Wrocławskim
 - Laboratorium Chemiczne Badania Ścieków i Osadów w Zakładzie Technologii i Ochrony Wód.

Wszystkie laboratoria w Ośrodku Głównym i Stacja Kompleksowego Monitoringu Środowiska „Puszcza Borecka” oraz laboratorium we Wrocławiu są wyposażone w nowoczesną aparaturę badawczą. Wyposażenie jest dostosowane do zakresu prowadzonych prac i systematycznie dostosowywane do współczesnych wymagań.

W sierpniu 2001 r. Polskie Centrum Akredytacji udzieliło akredytacji trzem laboratorium badawczym w Ośrodku Monitoringu:

- 1) Laboratorium Monitoringu Środowiska,
- 2) Stacji Kompleksowego Monitoringu Środowiska Puszcza Borecka,
- 3) Zakładowi Akustyki Środowiska.

Akredytacja w ciągu lat 2001 – 2011 była systematycznie przedłużana przez PCA. Obecny dokument o posiadaniu akredytacji przez wymienione laboratoria obowiązuje do 22.08.2013 r.

Od powołania Instytutu funkcjonuje biblioteka naukowa gromadząca zbiory w 2009 r. obejmujące:

- 1) wydawnictwa zwarte – 11141 vol.,
- 2) raporty z prac naukowo-badawczych IOŚ – 4434 vol.,
- 3) dokumenty na nośniku elektronicznym – 44 poz. internetowe.

Instytut jest w znacznym stopniu skomputeryzowany. Liczba jednostek komputerowych z odpowiednim do potrzeb oprogramowaniem i urządzeniami zewnętrznymi wynosi: 1,8 jednostki komputerowej na pracownika. Sprzęt informatyczny jest systematycznie unowocześniany. Działa również sieć informatyczna obejmująca Ośrodek Główny w Warszawie, w obu jego obiektach: przy ul. Kruczej i Kolektorskiej. Od roku 1993 IOŚ został włączony do internetu.

Instytut dysponuje także zbiorem baz danych gromadzących informacje, stanowiące wynik badań lub potrzebne w badaniach.

2.10. Wykorzystanie i upowszechnianie wyników badań

Wyniki wielu prac Instytutu są wykorzystywane w bieżącej działalności Ministerstwa Środowiska i Inspekcji Ochrony Środowiska. Stanowią także wypełnienie zobowiązań międzynarodowych Polski w zakresie ochrony środowiska. Wyniki prac zamawianych przez podmioty gospodarcze są wykorzystywane w ich bieżącej działalności.

Wyniki badań prowadzonych w Instytucie są także ich upowszechniane na **konferencjach seminariach, sympozjach i warsztatach** krajowych i międzynarodowych organizowanych przez Instytut bądź z udziałem pracowników IOŚ. Niektóre z nich są systematycznie organizowane przez Instytut np. Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna *Obieg pierwiastków w przyrodzie: Bioakumulacja - Toksyczność - Przeciwdziałanie*. W roku 2009 odbyła się 8 konferencja tego cyklu.

W roku 2009 pracownicy IOŚ uczestniczyli w 120 konferencjach, seminariach, sympozjach i warsztatach. Na 51 konferencjach i seminariach naukowych oraz warsztatach przedstawiono 84 referaty i dwa postery, prezentujące wyniki niektórych prac prowadzonych w Instytucie, w tym 19 referatów na konferencjach, seminariach i warsztatach międzynarodowych.

Pracownicy Instytutu wyniki swoich prac publikują w wydawnictwach periodycznych i zawar-

tych. Przeciętnie w roku ukazuje się ok. 60 publikacji pracowników Instytutu w różnych periodykach i wydawnictwach zwartych. W 2009 r. ukazały się 24 artykuły w czasopismach punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz 3 monografie.

Instytut prowadzi także własną działalność wydawniczą. Wydawane są periodyki i wydawnictwa zwarte. W roku 2008 Instytut wydał 13 pozycji o łącznej objętości 202 arkuszy wydawniczych, w tym 7 to wydawnictwa zwarte.

Czasopismo naukowe *Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych* jest periodykiem wydawanym przez Instytut od 1990 r. Znajduje się w wykazie czasopism MNiSW. Na stronie internetowej są dostępne nieodpłatnie pełne teksty publikowanych w tym czasopiśmie artykułów. Od roku 2007 czasopismo ukazuje się w formie drukowanej i na CD.

3. INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA-PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Zasadniczą zmianę w statusie Instytutu Ochrony Środowiska stanowi nadanie Instytutowi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2010 statusu państwowego instytutu badawczego¹¹ jako 13 instytutowi w kraju. Rozporządzenie weszło w życie w dniu 7 października 2010 r.

Wejście w życie wymienionego rozporządzenia zbiegło się z uzyskaniem przez Instytut wysokiej oceny parametrycznej za działalności Instytutu w latach 2005 – 2009. Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) otrzymał kategorię 1 – Komunikat Nr 19 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2010 r. o ustalonych kategoriach jednostek naukowych.

Uzyskanie przez IOŚ statusu PIB stanowi wezwanie do podejmowania nowych zadań badawczych i rozwojowych w zakresie ochrony środowiska, w miarę pojawiania się nowych potrzeb, dalszego podnoszenia poziomu swojej działalności i warsztatu badawczego, rozwijania współpracy z jednostkami naukowymi z obszaru Unii Europejskiej oraz do elastycznego dostosowania się do zapotrzebowania rynkowego na usługi badawcze i rozwojowe wykorzystywane w praktyce.

¹¹ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2010 w sprawie nadania Instytutowi Ochrony Środowiska w Warszawie statusu państwowego instytutu badawczego (Dz.U. Nr 172 z 2010 r. poz. 1165).*

4. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA PRYZNANE PRACOWNIKOM IOŚ*

Pracownicy Instytutu Ochrony Środowiska w minionym dwudziestopięcioletnim okresie działalności Instytutu zostali uhonorowani za osiągnięcia twórcze i badawcze w dziedzinie ochrony środowiska licznymi nagrodami i wyróżnieniami.

NAGRODY MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA I ZASOBÓW NATURALNYCH

- Nagroda III stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki wodnej i geologii za pracę pt. „Zasady badania gleb i roślin w ochronie środowiska” dla Jana Siuty; 1987.
- Nagroda naukowa III stopnia za pracę pt. „Kryteria oceny jakości stojących wód powierzchniowych” dla Danuty Kudelskiej, Doroty Cydzik i Hanny Soszki; 1987.
- Nagroda naukowa III stopnia za pracę pt. „Zasady gospodarki odpadami bytowymi w środowisku przyrodniczym” dla Jana Siuty i Grażyny Wasiak; 1988.
- Nagroda III stopnia za pracę pt. „Przyrodnicze zagospodarowanie osadów ściekowych” dla zespołu autorskiego w składzie: Jan Siuta, Grażyna Wasiak, Czesława Paśnińska, Leonilla Pawłowska i Izabela Bojarska; 1989.
- Nagroda III stopnia za pracę pt. „Metody oceny obszarów wykorzystywanych rolniczo w aspekcie zanieczyszczenia środowiska” dla zespołu w składzie: Rafał Kucharski, Ewa Marchwińska i Jadwiga Gzyl; 1989.
- Nagroda III stopnia za pracę pt. „Atlas stanu czystości jezior Polski” dla zespołu: Dorota Cydzik, Danuta Kudelska i Hanna Soszka; 1989.
- Nagroda III stopnia za pracę pt. „Ekologiczne skutki uprzemysłowienia Puław” zespołu: Jan Siuta i Aldon Zielińska i inni, spoza Instytutu; 1989.

NAGRODY MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA

- Nagroda I stopnia w dziedzinie ochrony przyrody za opracowanie pt. Założenia do planu regionalnego Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana” dla zespołu pod kierunkiem Barbary Bańkowskiej; 1990.
- Nagroda I stopnia za pracę „Technologia beztlenowo-tlenowa oczyszczania ścieków” dla zespołu: Szymon Koziarski, Marta Korczak, Marek Gromiec; 1991.
- Nagroda II stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie ochrony środowiska dla zespołu pod kierunkiem Lidii-Dowgiałło; 1991.
- Nagroda II stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie ochrony środowiska za prace badawcze zakończone opracowaniem rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych ekranów akustyczno-urbanistycznych dla zespołu z udziałem Radosława J. Kucharskiego; 1992.
- Nagroda I stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, geologii, leśnictwa i ochrony przyrody dla zespołu w składzie: Apolonia Ostrowska, Stanisław Gawliński, Zdzisław Szczubiałka za pracę pt. „Metody analizy i oceny właściwości gleb i roślin”; 1993.
- Nagroda I stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, geologii, leśnictwa i ochrony przyrody dla zespołu za badania w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, zakończone wytycznymi i materiałami metodycznymi wspomaganymi komputerowo, przeznaczonymi do użytku służb państwowych. W zespole ze strony IOŚ: Radosław J. Kucharski i Marek Kraszewski; 1993.
- Nagroda II stopnia za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ochrony środowiska za pracę pt. „Program badań i charakterystyka pokrywy glebowo-roślinnej w Stacji Kompleksowego Monitoringu Środowiska Bory

* *Mgr Urszula Somerlik – Samodzielne stanowisko ds. promocji, Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy, ul. Krucza 5/11d, 00-548 Warszawa; tel.: 22 629 92 55; e-mail: urszula.somerlik@ios.edu.pl*

Tucholskie” dla zespołu w składzie: Apolonia Ostrowska, Jan Borzyszkowski, Stanisław Gawliński, Grażyna Porębska i Jadwiga Sienkiewicz; 1994.

- Nagroda II stopnia za pracę pt. „Zasady projektowania elementów sieci monitoringu zanieczyszczenia atmosfery. Sieci nadzoru ogólnego nad jakością powietrza w miastach i aglomeracjach miejsko-przemysłowych” i „Zasady projektowania elementów sieci monitoringu zanieczyszczenia atmosfery. Sieci alarmowe w aglomeracjach miejsko-przemysłowych” dla zespołu w składzie: Grażyna Mitosek, Alicja

Kończak, Jacek Iwanek i Renata Witkiewicz i inne osoby spoza Instytutu; 1994.

- Nagroda II stopnia za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ochrony środowiska za pracę pt. „Usuwanie związków biogenych ze ścieków miejskich, podstawy teoretyczne, stan badań, zastosowania w kraju” dla zespołu w składzie: Jadwiga Bernacka, Jerzy Kurbiel, Leoniła Pawłowska; 1994.
- Nagroda III stopnia za pracę pt. „Koncepcja modelowego układu zalesień i zadrzewień w ekologicznej gminie Sanniki”, w zespole ze strony IOŚ: Marian Cieślak z IOŚ; 1995.

NAGRODY MINISTRA ŚRODOWISKA

- Minister Środowiska w 2002 r. wyróżnił dr. Radosława Kucharskiego, mgr. Zbigniewa Szymańskiego, mgr Annę Taras, mgr. Lecha Zielińskiego, inż. Elżbietę Słowińską, mgr Agatę Wawrzynek i mgr Agnieszkę Sufatę-Pawlak dyplomem uznania za pracę pt. „Opracowanie i wdrożenie systemu programowania i realizacji ochrony środowiska przez hałasem za pomocą ekranów akustycznych na terenach zurbanizowanych wzdłuż tras ruchu ekspresowego; 2002.
- Nagroda Ministra Środowiska przyznana za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska oraz jego zasobów oraz za publikację „Parki krajobrazowe w Polsce. Monografia pod redakcją Grzegorza Rąkowskiego” Grzegorzowi Rąkowskiemu, Małgorzacie Smogorzewskiej, Agacie Janczewskiej, Jolancie Wójcik, Małgorzacie Walczak, i Zbyszko- wi Pisarskiemu; 2003.
- Nagroda Ministra Środowiska przyznana dr. Grzegorzowi Rąkowskiemu, mgr Agacie Jan-

czewskiej, Zbyszko Pisarskiemu, mgr Alicji Sienkiewicz, mgr Małgorzacie Walczak, mgr Jolancie Wójcik oraz Małgorzacie Smogorzewskiej za pracę pt. „Parki krajobrazowe w Polsce”; 2003.

- Nagroda Ministra Środowiska przyznana Profesorowi Janowi Siucie nagrodę za całokształt działalności w dziedzinie ochrony środowiska; 2003.
- Nagroda Ministra Środowiska przyznana mgr. Halinie Sawickiej-Siarkiewicz, mgr inż. Marcie Radwan-Röhrenscheff, Teresie Witarzewskiej i Konradowi Zdurowi za pracę „Ograniczanie zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych z dróg. Ocena technologii i zasady wyboru”; 2004.
- Nagroda Ministra Środowiska w uznaniu dorobku naukowego oraz działań na rzecz ochrony klimatu Profesorowi dr. hab. Maciejowi Sadowskiemu za całokształt działalności naukowo-badawczej w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska oraz jego zasobów; 2010.

INNE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

- Nagroda Ministra Budownictwa Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej I stopnia za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie planowania przestrzennego i urbanizacji, projektowania architektoniczno-budowlanego, budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych oraz gospodarki komunalnej za „Plan regionalny rozwoju i modernizacji Żuław” dla zespołu: Mieczysław Hoffman, Jan Siuta

oraz 10 innych współautorów; 1986.

- Nagroda im. Prof. Walerego Goetla I stopnia za pracę „Ekologiczne skutki uprzemysłowienia Puław” dla: Jana Siuty, Grażyny Wasiak, Anny Kucharskiej, Aldony Zielińskiej oraz 13 współautorów z innych ośrodków badawczych; 1988.
- Nagroda im. Prof. Walerego Goetla III stopnia za opracowanie „Atlas stanu czystości je-

zior w Polsce badanych w latach 1979-1983” dla Doroty Cydzik i Hanny Soszki; 1989.

- Prof. dr hab. Barbara Gworek i dr Marek Borowiak uzyskali patent za opracowanie oryginalnej metody usuwania metali ciężkich z zanieczyszczonych gleb, ścieków i osadów ściekowych przy użyciu specyficznych glino-krzemianów – zeolitów. Metoda ta została nagrodzona złotym medalem na II Międzynarodowej Wystawie INNOWACJE ,99 w Gdyni oraz złotym medalem na 51 Międzynarodowej Wystawie JENA ,99 w Norymberdze.
- Nagroda „Zielonego Liścia” za działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju Zielonych Płuc Polski, przyznana dr. Grzegorzowi Rąkowskiemu przez Kapitułę działającą przy Fundacji Zielone Płuca Polski w Białymstoku; 2001.
- Praca pt. „Biochemiczna remediacja wód powierzchniowych z kontrolowaną konwersją w hydrodynamicznych systemach infiltracyjnych” na wystawie BRUKSELA - EU-REKA 2001 została nagrodzona złotym medalem. Pracę zrealizował zespół autorski reprezentujący Instytut Górniczo-Hutniczy „Poltegor-Instytut”, Oddział Wrocławski Instytutu Ochrony Środowiska (prof. dr hab. inż. Apolinary Kowal) i Akademię Górniczo-Hutniczą; 2001.
- Nagroda w konkursie Ministra Środowiska na najlepsze prace magisterskie i licencjackie przygotowane w polskich i ukraińskich szkołach wyższych w 2000 r. pt. „Nauka na rzecz ochrony środowiska i przyrody” przyznana dr inż. Katarzynie Klimczak; 2002.
- Nagroda za najlepszą pracę magisterską przygotowaną w polskich szkołach wyższych w 2003 r. w konkursie Ministra Środowiska „Nauka na rzecz ochrony środowiska i przyrody” przyznana dr Agnieszce Kolada; 2004.
- Nagroda indywidualna III stopnia Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przyznana dr Agnieszce Pasztaleniec za bardzo aktywną pracę naukową w roku 2007, wyrazem której jest prezentacja wyników badań na międzynarodowych konferencjach; 2008.
- Nagroda za najlepszą pracę magisterską z zakresu środowiska w dziedzinie nauk przyrodniczych w konkursie NFOŚiGW pt. „Dyplom dla Ekorozwoju” przyznana mgr Justynie Wrzosek; 2010.

NAGRODY DYREKTORA INSTYTUTU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYZNANE W LATACH 2000–2009

- Wykorzystanie trzciny do odwadniania stabilizowanych osadów ściekowych – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr hab. Liliana Kalisz – prof. IOŚ-PIB, mgr inż. Jadwiga Sałbut, mgr inż. Aleksandra Nechay, mgr Ewa Szyprowska; 2000.
- Oceną jakości osadów z komunalnych oczyszczalni ścieków z punktu widzenia możliwości ich wykorzystania – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr hab. Jadwiga Bernacka, mgr inż. Leonilla Pawłowska, mgr inż. Jadwiga Gierczak, mgr inż. Edward Polubiec, Stanisława Górską, Andrzej Krobski, mgr inż. Danuta Maciaszek, mgr inż. Urszula Pieńkowska, Jolanta Szulc-Kostrzewa, mgr Anna Korza-Moćko, inż. Andrzej Bellom; 2000.
- Substancje potencjalnie toksyczne w osadach z komunalnych oczyszczalni ścieków – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr hab. Jadwiga Bernacka, mgr inż. Leonilla Pawłowska; 2001.
- Wytypowanie obszarów dolin rzecznych do objęcia ich ochroną przyrody – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr Ewa Gacka-Grzesikiewicz, mgr Zdzisław Cichocki, mgr Jolanta Wójcik, mgr Alina Ruszczycka-Jakubiak, mgr Barbara Gajek, mgr Joanna Tomaszkiwicz; 2001.
- Atlas czystości jezior Polski badanych w latach 1994–1998 – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: mgr Dorota Cydzik, dr Danuta Kudelska, dr Hanna Soszka; 2001.
- Koncepcja Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr inż. Grażyna Mitosek, inż. Bogusław Dębski; 2001.
- Ocena zanieczyszczenia powietrza w Polsce na podstawie krajowej sieci stacji podstawowych – nadzór nad funkcjonowaniem sieci. Praca realizowana w latach 1993-2001 – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr inż. Grażyna Mitosek, mgr inż. Jacek Iwanek, mgr inż. Krzysztof Skotak, mgr Urszula Siwek; 2002.

- Program wyposażenia, stosownie do wymagań Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków oraz zakładów sektorów przemysłu rolno-spożywczego w oczyszczalni ścieków – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: doc. dr inż. Paweł Błaszczyk, prof. dr hab. Jadwiga Bernacka, dr inż. Maria Fidała-Szope, dr inż. Janusz Przewłocki, mgr inż. Jan Miodoński, mgr Lidia Wardecka, mgr inż. Cecylia Łojewska, mgr inż. Leonilla Pawłowska, mgr inż. Sebastian Duciak, Anna Szewczuk-Krowicka, Teresa Witarzewska, Konrad Zdun, mgr Jolanta Wójcik; 2002.
- Książka „Obszary chronione w Polsce” (wyd. III) i mapa „Obszary chronione w Polsce” w skali 1:1 250 000 – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: mgr Małgorzata Walczak, mgr Jolanta Wójcik, Małgorzata Smogorzewska, dr Janusz Radziejowski, dr Jadwiga Sienkiewicz, dr Ewa Gacka-Grzesikiewicz, mgr Zbyszko Pisarski; 2002.
- Adaptacja do warunków polskich metody biologicznej oceny i klasyfikacji rzek zharmonizowanej z praktyką państw Unii Europejskiej; – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr Hanna Soszka, dr Danuta Kudelska, dr Andrzej Kownacki, dr Tadeusz Flejtuch; 2002.
- Stan aktualny i perspektywy rozwojowe wysokoefektywnych oczyszczalni ścieków w Polsce związane z transpozycją przepisów Unii Europejskiej do prawa polskiego – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: prof. dr hab. Jadwiga Bernacka, mgr inż. Leonilla Pawłowska, Andrzej Krobski; 2002.
- Ocena wermikompostu wytworzonego z osadów po tlenowej stabilizacji – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: prof. dr hab. Liliana Kalisz, dr Marcin Kaźmierczuk, mgr inż. Jadwiga Sałbut, mgr inż. Aleksandra Nechay; 2002.
- Skład chemiczny roślin, jego interpretacja i wykorzystanie w ochronie środowiska. Monografia – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: prof. dr hab. Apolonia Ostrowska i dr Grażyna Porębska; 2003.
- Odwadnianie osadów ściekowych na poletkach z trzciną – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: prof. dr hab. Liliana Kalisz, mgr inż. Jadwiga Sałbut, mgr inż. Aleksandra Nechay; 2003.
- Obciążenia ekosystemów leśnych Polski związkami siarki i azotu według koncepcji ładunków krytycznych – nagroda dla dr inż. Wojciecha Milla; 2004.
- Biologiczne metody remediacji środowiska zanieczyszczonego radionuklidami – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr Igor Kondzielski, prof. dr hab. Barbara Gworek, dr hab. Roman Buczkowski (Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu); 2004.
- Ocena ryzyka środowiskowego pochodzącego od substancji i preparatów chemicznych – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: mgr inż. Andrzej Barański, mgr Anna Bojanowicz, mgr inż. Krzysztof Czarnomski, prof. dr hab. Barbara Gworek, dr Jadwiga Sienkiewicz; 2004.
- Podstawy metodyczne budowy systemu zarządzania bezpieczeństwem chemicznym na szczeblu krajowym i regionalnym – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr Mieczysław Borysiewicz, mgr Wanda Kacprzyk, mgr Ewa Lisowska-Mieszkowska, dr Sławomir Potemski (IEA w Świerku), doc. dr inż. Janusz Żurek; 2004.
- Opracowanie podstaw metodycznych dla monitoringu biologicznego wód powierzchniowych w zakresie makrofitów i pilotowe ich zastosowanie dla części wód reprezentujących wybrane kategorie i typy – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: mgr Agnieszka Kolada, mgr Małgorzata Golub, dr Hanna Soszka; 2007.
- Zmiany w gospodarce osadowej miejskich oczyszczalni ścieków w latach 1994–2004 – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: doc. dr hab. inż. Jadwiga Bernacka i mgr inż. Leonilla Pawłowska; 2007.
- Degradacja i rekultywacja powierzchni ziemi w Polsce – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: prof. dr hab. Jan Siuta, mgr inż. Bogusław Żukowski; 2009.
- Metale ciężkie i wybrane zanieczyszczenia organiczne w osadach z komunalnych oczyszczalni ścieków – nagroda dla zespołu autorskiego w składzie: dr hab. inż. Jadwiga Bernacka, mgr inż. Leonilla Pawłowska, dr hab. inż. Barbara Osmólska-Mróż, mgr Marlena Wilk, mgr inż. Edward Polubiec, mgr Paulina Chaber, mgr Jadwiga Gierczyk, dr Igor Kondzielski, mgr inż. Agnieszka Trzaskowska, Stanisława Górską, Jolanta Kostrzewa-Szulc; 2009.